

kirjaamo@minedu.fi

Lausunto korkeakoulujen koulutusrakenteiden kehittämistyöryhmän muistiosta (OKM049:00/2012)

Tiivistelmä

Ammattiliitto Pro ei kannata 2-vuotisia korkeakouludiplomeita koskevan kokeilun käynnistämistä. Kokeilun käynnistäminen olisi ennen aikaista ja hätiköityä, kun työelämän tarve diplomeille on selvittämättä. Sen sijaan avoimen korkeakoulutuksen kehittäminen laajoiksi osaamiskokonaisuuksiksi sekä samanaikaisesti korkeakoulujen erikoistumiskoulutusten kehittäminen olisivat työelämän näkökulmasta oikeansuuntaisia kehittämistoimenpiteitä. Korkeakouludiplomien suunnitteluun ja toteuttamiseen varattu ministeriön tuki olisi perusteltua suunnata erikoistumisopintojen kehittämiseen. Pro kannattaa myös työryhmän esitystä, jonka mukaan korkeakoulut kehittäisivät yhteistyössä valtakunnallisia kriteereitä ja menettelyitä korkeakoulukelpoisuuden osoittamiseksi ilman muodollista hakukelpoisuutta oleville.

Korkeakouludiplomit

Pro yhtyy seitsemän työryhmän jäsenen allekirjoittamaan eriävään mielipiteeseen, eikä pidä 2-vuotisia korkeakouludiplomeita koskevan kokeilun käynnistämistä tarpeellisena. Kokeilun käynnistäminen olisi ennen aikaista ja hätiköityä, kun työelämän tarve diplomeille on selvittämättä. Ammatilliseen tutkintojärjestelmään jo kuuluvat erikoisammattitutkinnot vastaavat sekä sisällöltään että laajuudeltaan sitä kokonaisuutta, jota diplomeilla tavoitellaan. Toisin kuin korkeakouludiplomin suorittaneilla, erikoisammattitutkinnon suorittaneilla on myös yleinen jatko-opintokelpoisuus. Työryhmän esityksessä ei myöskään millään tapaa oteta kantaa korkeakouludiplomin suorittaneiden työllistymismahdollisuuksiin. Suomessa on lukuisia säänneltyjä ammatteja niin julkisella kuin yksityiselläkin sektorilla, joihin työllistymisen edellytyksenä on vähintään ammattikorkeakoulutasoinen tutkinto.

Avoin korkeakouluopetus

Pro on työryhmän kanssa samaa mieltä siitä, että korkeakoulujärjestelmän olisi tarjottava erilaisille ja eri tavoitteilla opiskeleville useita erilaisia mahdollisuuksia ja opintopolkuja korkeatasoisen osaamisen saavuttamiseksi. Tällä hetkellä suurimmat ongelmat korkeakoulutuksessa liittyvät aikuisille suunnatun koulutustarjonnan riittämättömyyteen ja suoritustapojen joustamattomuuteen. Avoin korkeakouluopetus ei tavoita etenkin työkäistä väestöä, sen paremmin työssäkäyviä kuin työttömiä, riittävän laajasti. Työssäkäyvillä aikuisilla on kuitenkin tarve hankkia omaa osaamista täydentävää koulutusta joustavasti työn ohessa tai kokopäiväisesti mutta jaksoissa opiskellen. Avoimen korkeakoulutuksen kehittäminen laajoiksi osaamiskokonaisuuksiksi sekä samanaikaisesti korkeakoulujen erikoistumiskoulutusten kehittäminen olisivat työelämän näkökulmasta oikeansuuntaisia kehittämistoimenpiteitä. Korkeakouludiplomien suunnitteluun ja toteuttamiseen varattu ministeriön tuki olisi perusteltua suunnata erikoistumisopintojen kehittämiseen.

Pro ei kannata avoimen korkeakouluopetuksen maksujen korottamista. Maksujen säilyttäminen nykyisellä tasollaan tekee opiskelun eri kohderyhmille kannustavaksi. Avoimen korkeakouluopetuksen

Järjestö- ja kehittämissyksikkö / RNo

9.4.2013

tavoitteena tulee jatkossakin olla mahdollistaa matalan kynnyksen osallistuminen korkeakoulutasoiseen opetukseen.

Korkeakoulujen esteettömyys ja osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Pro kannattaa työryhmän esitystä, jonka mukaan korkeakoulut kehittäisivät yhteistyössä valtakunnallisia kriteereitä ja menettelyitä korkeakoulukelpoisuuden osoittamiseksi ilman muodollista hakukelpoisuutta oleville. Tämä lisäisi erityisesti aliedustettujen ryhmien korkeakoulutukseen osallistumista ja antaisi toisen mahdollisuuden myöhemmin korkeakoulutukseen hakeutuville.

Työryhmän esitys osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen keskuksen perustamisesta on kannatettava. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytännöissä on eri korkeakoulujen välillä edelleen suuria eroja. Tarvitaan taho, joka huolehtii yhteismitallisten ohjeiden tekemisestä ja toimii myös neuvonantajana osaamisen arviointiin liittyvissä kysymyksissä. Lähtökohtana tulee olla yhteismitallinen ja opiskelijalle läpinäkyvä osaamisen arviointiprosessi.

Korkeakoulujen ja TE-hallinnon yhteistyö

Korkeakoulujen ja TE-hallinnon alueellisen yhteistyön kehittäminen on hyvä tavoite. Yhteistyön pitäisi kuitenkin johtaa konkreettisiin toimintamalleihin ja ratkaisuihin. Olennaista on, että yhteistyö on riittävän laajapohjaista niin, että siihen osallistuvat myös työelämän eri sektoreiden edustajat.

Riina Nousiainen
koulutuspoliittinen asiantuntija